

Nynäshamns kommuns miljömål 2010-2016

Fyra miljömålsområden

Nynäshamns kommuns lokala miljömål 2010-2016 är ett styrande dokument upprättat utan lagkrav. Målen gäller för alla som agerar inom kommunens gränser, kommunens förvaltningar, liksom enskilda medborgare.

Kommunens miljömål har sin grund i de nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen har beslutat om. Syftet med miljömålen är att senast år 2020 uppnå en god miljö att överlämna till kommande generationer. Miljömålen är indelade i fyra miljömålsområden som har valts ut med utgångspunkt för Nynäshamns särskilda förutsättningar. Dessa är:

1. *Effektivare användning av energi och transporter.*
2. *Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö.*
3. *Friska vatten.*
4. *Giftfria och resurssnåla kretslopp.*

Läsanvisning:

Under varje miljömålsområde finns en kortfattad bakgrundsbeskrivning och en beskrivning av ambitionen med miljömålen. Varje miljömålsområde består av övergripande inriktningsmål, att uppnå på långt sikt och tidsatta detaljerade delmål, att nå på kortare sikt. Vissa av delmålen gäller för hela kommunen och andra är specifika för kommunens verksamheter. De mål som är specifika för kommunens verksamheter är markerade med figuren *

Varje detaljerat mål har en egen indikator som möjliggör att årligen mäta hur läget är och indikatorerna kan kopplas till kommunens budgetsystem. En förteckning över indikatorerna och hur de mäts finns längst bak.

De politiska nämnderna ansvarar för att i internbudgeten beskriva konkreta åtgärder för varje förvaltning, så att delmålen kan förverkligas. Tanken med upplägget är att hitta resurseffektiva lösningar.

Uppföljning sker i årsredovisningen, med hjälp av indikatorerna. Under en treårsperiod väljs ett antal prioriterade delmål ut inom varje miljömålsområde. Åtgärdsprogram och klimatstrategi arbetas fram när miljömålen är antagna i samarbete med kommunens förvaltningar, bolag och det lokala näringslivet.

1. Effektivare användning av energi och transporter

Bakgrund

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Klimatförändringarna är en viktig lokal, såväl som global angelägenhet och kan inte begränsas geografiskt. Nynäshamns kommun kommer med största sannolikhet att påverkas av de effekter som följer i klimatförändringarnas spår. En förhöjd temperatur, ökad nederbörd, förhöjd havsnivå tillsammans med ökad molnighet och luftfuktighet är verkningar som kan komma att få konsekvenser i kommunen bland annat i form av skredrisk, saltvatteninträngning i enskilda brunnar, hotad dricksvattenförsörjning och risk för översvämning.

Nynäshamns kommun har som målsättning

- Att vår energi används effektivt och att andelen förnyelsebar energi ökar i form av vind-, sol- och vattenkraft. Senast 2030 ska kommunen vara fossilbränslefri med undantag för raffinaderiet och hamnverksamheten som har 2050 som målår.

Huvudsakligen ska vi prioritera att:

- Bygga ut och skapa bättre möjligheter för ett fossilbränslefritt transportsystem där gång, cykel och kollektivtrafik prioriteras.
- Använda förnybar energi och energisnåla metoder vid nybyggnation och på befintliga fastigheter.

A photograph of several pink lily flowers in various stages of bloom, set against a dark wooden background. The flowers are the central focus, with their long, trumpet-shaped petals and prominent stamens clearly visible. The lighting is soft, highlighting the delicate texture of the petals.

Mätbara delmål

1. Det totala utsläppet av växthusgaser ska minska med 40 % till år 2020 med 1990 som basår.
Sedan 1990 har växthusgasutsläppen minskat med 23,2 % per invånare och sektor (raffinaderi ej medräknat) medan kommunens totala utsläpp har ökat med 14,3 % till 256 850 ton koldioxidekvivalenter 2006 (I 1 och I 2).
2. Energiåtgången per invånare ska effektiviseras genom att minska förbrukningen med minst 1 % per år till 2012 med 1990 som basår.
Energianvändningen per invånare har ökat med 7,6 % mellan 1990 (28 633 kWh) och 2006 (30 807 kWh) (I 3).
3. Kommunen som verksamhet samt externa utförare av kommunens verksamhet ska effektivisera energianvändningen i sina byggnader genom att minska förbrukningen och utsläppen av växthusgaser med minst 5 % till år 2012 med 2008 som basår. *
År 2008 använde kommunens fastigheter 20 522 MWh vilket genererade 1 140 ton utsläpp koldioxidekvivalenter (I 4, I 5).
4. Alla kommunala verksamheter använder Bra miljövalmärkt el eller motsvarande från och med år 2010. *
År 2008 var 0 % av elen inom den kommunala förvaltningen märkt med Bra miljöval (I 6).
5. Från och med år 2010 ska all ny bostadsplanering baseras på lågenergihusteknik¹ och förnybara energislag ska användas. *
År 2008 var 0 % av de nybyggda bostäderna baserade på lågenergihusteknik¹ (I 7).

6. Kollektivtrafikresandet i kommunen ska öka med minst 6 % till 2012 och 20 % till 2015 jämfört med 2008.
Antal påstigningar på buss eller pendeltåg i kommunen var 2 350 000 st eller 92,7 st per invånare under 2008 (I 8).
7. Förutsättningarna till att gång och cykeltrafiken ska öka underlättas genom utökning av gång- och cykelbanor i kommunen med minst 5 % per år jämfört med år 2008. *
År 2008 fanns det 26 km gång- och cykelbanor (I 9).
8. Andelen barn som går, cyklar och åker kollektivt till skolan i kommunen ska öka med 5 % per år i relation till andelen barn som skjutsas i bil.
Barns färd sätt till skolan inom tätorten var november 2006: Gång 45 %, cykel 19 %, buss 12 % och bil 24 % (I 10).
9. Kommunens bilpark ska endast bestå av miljöbilar² år 2012. *
År 2008 var 55 % av kommunens egna bilar miljöbilar (I 11).
10. Alla kommunens anställda ska informeras om sparsam körning och alla som kör regelbundet i tjänsten ska utbildas i sparsam körning till år 2012. *
Uppskattningsvis kör 150 personer inom kommunens förvaltningar regelbundet i tjänsten och av dessa har ett fåtal utbildats i sparsam körning (I 12).

¹ I enlighet med Energimyndighetens definition, www.energimyndigheten.se

² Med miljöbil avses den definition som Transportstyrelsen avser i förordning (2007:380) om miljöbilspremie.

2. Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö

Bakgrund

Nynäshamn är en kommun som gestaltas av närheten till skärgården, kulturlandskapet och skogarna. Vår natur behöver förvaltas så att vi kan överlämna den i ett attraktivt skick till våra barn och kommande generationer efter dem.

Kommunen befinner sig i ett expansivt skede där befolkningen och byggandet ökar och det är viktigare än någonsin att hushålla med vår natur och de ändliga resurser som den ger oss.

Kommunens politiska vision ställer stora krav på medvetenhet och långsiktigt tänkande i planerings- och genomförandeprocesser. Kommunen kan genom den fysiska planeringen, och i många fall genom sitt markägande, i mycket hög grad styra var och i vilken omfattning exploatering sker. Att styra ny- eller utbyggnad till goda kollektiva trafiklägen kan minska biltransporterna betydligt samtidigt som det befintliga kollektivsystemet ges ökat underlag. Det är också viktigt att ha en klar strategi för hur värdefull mark och grönstruktur ska bevaras och utvecklas för att kunna bemöta olika motstående intressen.

Nynäshamns kommun har som målsättning

- Att förvalta vår natur på ett sätt som främjar biologisk mångfald och som skapar en god tillgänglighet till natur och skärgård för rekreation, friluftsliv och natur- och kulturupplevelser.
- Att skydda kultur- och odlingslandskapet för att bevara det rikt och varierat genom att inte ta värdefull odlings- och skogsmark i anspråk för exploatering.
- I samhällsplaneringen väga in hållbara och resurssnåla transporter, effektiv energianvändning och kretsloppsanpassad vatten-, avlopps- och avfallshantering.

Mätbara delmål

Följande principer ska ligga till grund för all exploatering, markupplåtelse och planarbete som påbörjas från och med 2010:

1. Nya bostadsområden är belägna inom 300 meter till ett grön- eller parkområde³ och inom 900 meter från en buss- eller tåghållplats⁴. *
98 % av nynäshamnarna bodde max 300 meter från ett grön- eller parkområde 2009 (I 13). 92 % av nynäshamnarna bodde inom 900 meter gångavstånd till kollektivtrafikhållplats 2009 (I 14).
2. Ny bebyggelse ska i första hand byggas i närheten av, samt anslutas till kommunalt vatten och avlopp. *
År 2008 var 78 % av kommunens hushåll anslutna till det kommunala vatten och avloppsnätet (I 15).
3. Kommunens värdefulla kulturmiljö- och strandskyddsområden ska bevaras. Arealen ska inte minskas utan hållas konstant eller öka. *
År 2006 var 4899 hektar riksintresse för kulturmiljö och 11 675 hektar strandskyddsområde (I 16, I 17).
4. Ny bebyggelse ska inte anläggas på värdefull odlingsbar jordbruksmark. *
År 2008 var 5405 hektar odlingsbar mark (I 18).
5. Exploatering ska ske på ett sätt så att förutsättningarna inte försämras för nationellt hotade arter och nyckelarter för specifika naturtyper. *
I kommunen finns ett antal arter som är kopplade till den särskilda natur som finns i Nynäshamn. Storspov, tjäder, järpe, mindre hackspett, apollofjäril och havsöring är sådana arter som finns kopplade till specifika naturtyper. År 2008 bedömdes det finnas bestånd av 5 av 6 av dessa arter, varav 3 var rödlistade (I 19).

³ I enlighet med boverkets rekommendationer, Bostadsnära natur – inspiration och vägledning och Statens folkhälsoinstitut, Grönområden för fler – vägledning och attraktivitet för bättre hälsa.

⁴ I enlighet med Riktlinjer för planering av kollektivtrafiken i Stockholms Län (RIPLAN)

A photograph of a rocky coastline. In the foreground, there are large, grey, jagged rocks. The water is a deep blue-grey color, reflecting the sky. In the background, there are more rocks and some green trees under a blue sky with light, wispy clouds.

3. Friska vatten

Bakgrund

Nynäshamn är en skärgårdskommun där tillgång och kvalitet på grundvatten är en av kommunens viktigaste miljö- och utvecklingsfaktorer och något som måste integreras i planering av bebyggelse, infrastruktur och industrier. En skärgård med friskt vatten och goda livsbetingelser för växter, djur och människor är en viktig grund för framtiden. Nyttjandet av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas.

För boende i skärgården råder brist på såväl yt- som grundvatten och risk finns för saltvatteninträngning i enskilda brunnar. I Nynäshamns kommun pågår en permanentning av boendet i flera fritidshusområden vilket inte bara ökar uttaget av grundvatten, utan också belastningen på gamla avloppsanläggningar. Likaså finns många anläggningar som rent allmänt är i behov av upprustning. De kommunala reningsverken fungerar väl och renar i hög grad kväve och fosfor.

Nynäshamns kommun har som målsättning

- Att kommunens hav, sjöar och vattendrag har naturliga nivåer av närsalter och är fria från bekämpningsmedel och organiska miljögifter.
- Att uttagen av grundvatten inte är större än nybildningen.
- Att dagvatten i tätorterna ska hanteras så att mängden dagvatten som behöver avledas minskar samt att föroreningskällorna minimeras.

Mätbara delmål

1. Kväve och fosforbelastningen till kommunens vattendrag ska minimeras.
Fitunaån ska maximalt belastas med 27 ton kväve och 2,6 ton fosfor per år 2015.
2007 var utsläppen till Fitunaån 34 ton kväve (I 20) och 3,2 ton fosfor (I 21).
2. Kommunens sjöar och vattendrag ska uppfylla EU:s vattendirektiv för god ekologisk status 2015.
År 2008 uppfyllde 33 % sjöar, 20 % vattendragssträckningar och 0 % kustnära vatten god ekologisk status (I 22, I 23, I 24).
3. Samtliga enskilda avlopp i kommunen ska uppfylla miljöbalkens krav och vara inventerade senast 2020.
Antalet enskilda avlopp i kommunen uppskattas till ca 5000 st. Mellan åren 2004-2008 inventerades 260 st avlopp. Vid inventering ställs krav på åtgärder från tillsynsmyndigheten på de anläggningar som inte uppfyller lagkrav (I 25).
4. Samtliga lantbruk och djurhållare ska uppfylla kraven på lagring av gödningsmedel och vara inventerade senast 2012.
Antalet lantbruk och djurhållare som hade inventerats 2006 var 18 % (I 26).

4. Giftfria och resurssnåla kretslopp

Bakgrund

Vår konsumtion av varor och tjänster påverkar miljön under produktion, användning och fram till att avfall skapas. Genom att återvinna avfall och restprodukter kan vi effektivisera vår resursförbrukning och därigenom minska vår miljöpåverkan. Vår miljö ska vara fri från ämnen och metaller som skapas eller utvinns av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Nynäshamns kommun har som målsättning

- Att öka medvetenheten och driva utvecklingen mot en hållbar produktion och konsumtion.
- Att minska uppkomsten av avfall. För det avfall som ändå uppkommer gäller att återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi ska främjas för att ett kretslopp ska kunna uppnås.
- Att kommunens förvaltningar ska köpa in varor som har producerats på ett miljöanpassat och solidariskt sätt som uppfyller kraven för oberoende miljömärkning där sådan finns.

Mätbara delmål

1. Mängden insamlat avfall ska minska med minst 50 % per invånare till 2012 jämfört med 2006.
Total mängd deponerat avfall var 13 kg per invånare 2006 (I 27).
2. Allt avfall från ombyggnad och rivning ska omhändertas enligt en rivningsplan som följer kommunens krav.
Antalet separat inkomna rivningsplaner till miljö- och samhällsbyggnadsnämnden var 7 stycken 2008 (I 28).
3. Den ekologiska andelen av jordbruket bör öka och utgöra minst 20 % av kommunens jordbruksareal 2012.
Andel areal odlingsbar mark som omfattades av EU-stöd för ekologisk odling var 14,8 %, 2007 (I 29).
4. Andelen ekologiska varor som köps in till kommunens verksamhet ska öka till 10 % år 2012, där närproducerade varor uppfyller dessa krav bör dessa prioriteras. *
Andelen ekologiska varor som köptes in år 2006 var 2,22 % (I 30).
5. Allt slam som kommer från kommunens reningsverk ska vara certifierat för att kunna användas på odlingsbar mark för odling av ekologiskt märkta livsmedel innan år 2012.*
År 2008 var 0 % av slammet från kommunens reningsverk certifierat (I 31).
6. Kommunens skolor ska jobba strukturerat med miljöfrågor utifrån barnens perspektiv och minst 50 % av skolorna vara miljödiplomerade enligt Grön flagg eller liknande certifiering innan år 2012. *
År 2008 var 15 % av skolorna i Nynäshamn miljödiplomerade enligt Grön flagg (I 32).

Indikatorer

Följande indikatorer har till syfte att fungera som uppföljningsmått för delmålen och ska kopplas till budget. Numreringen återkommer i delmålen.

	Mäts i enhet
Målområde 1. Effektivare användning av energi och transporter	
I 1 Förändring av växthusgasutsläpp per inv. exkl. raffinaderiet sedan 1990	%
I 2 Förändring av totala växthusgasutsläpp per sektor sedan 1990	%
I 3 Förändring av energianvändningen per invånare och sektor sedan 1990	%
I 4 Förändring av energianvändning i kommunens fastigheter sedan 2008	%
I 5 Förändring av växthusgasutsläpp från kommunens fastigheter sedan 2008	%
I 6 Andel Bra miljövalmärkt el i kommunens förvaltningar	%
I 7 Andel nybyggda bostäder med lågenergihusteknik	%
I 8 Antal påstigningar på buss och tåg per invånare och år	st
I 9 Andel nybyggda gång och cykelbanor sedan 2008	%
I 10 Fördelning av barns färdstätt till skolan inom Nynäshamns tätort	% G/C/B
I 11 Andel miljöfordon i kommunens förvaltning	%
I 12 Andel utbildade i sparsam körning	%
Målområde 2. Hushållning med mark, vatten och bebyggd miljö	Mäts i enhet
I 13 Andel nya bostäder med max 300 m från grön- eller parkområde	%
I 14 Andel nya bostäder med max 900 m gångavstånd till en buss- el tåghållplats	%
I 15 Andel kommunala hushåll anslutna till kommunalt VA	%
I 16 Areal kulturmiljö med riksintresse i förhållande till landareal	%
I 17 Areal strandskyddsområde i förhållande till landareal	%
I 18 Areal odlingsbar mark i förhållande till landareal	%
I 19 Förekomst av sex utvalda nyckelarter inom kommunens gränser	%
Målområde 3. Friska vatten	Mäts i enhet
I 20 Utsläppt mängd fosfor till Fitunaån per år	ton
I 21 Utsläppt mängd kväve till Fitunaån per år	ton
I 22 Andel sjöar som uppfyller EU:s direktiv för god ekologisk status	%
I 23 Andel vattendragssträckningar som uppfyller god ekologisk status	%
I 24 Andel kustnära vatten som uppfyller god ekologisk status	%
I 25 Antal inventerade enskilda avlopp i kommunen	st
I 26 Andel inventerade lantbruk och djurhållare av totalt antal	%
Målområde 4. Giffria och resurssnåla kretslopp	Mäts i enhet
I 27 Förändring av insamlad mängd deponerat avfall per person sedan 2006	%
I 28 Antal inkomna rivningsplaner till kommunen	st
I 29 Andel odlingsmark som omfattas av EU:s stödregler för ekologisk odling	%
I 30 Andel inköpta ekologiska varor	%
I 31 Andel slam från reningsverk som är certifierat för ekologiskt jordbruk	%
I 32 Andel skolor som är miljödiplomerade med Grön flagg	%

För mer information: www.nynashamn.se/miljomal
Kontaktperson: Jonas Qvarfordt, tel 08-520 682 36
jonas.qvarfordt@nynashamn.se

